

องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

เรื่อง การเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมัน

ชื่อเกษตรกรเจ้าขององค์ความรู้ นายสุวธล ครองทรัพย์

วันเดือนปีเกิด 12 พฤษภาคม 2498

หมายเลขบัตรประชาชน 7 7705 00104 89 0

ที่อยู่ 222 ม. 10 ต.ทรายทอง อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์

โทรศัพท์ 08 1944 5271

ความเป็นมา

นายสุวธล ครองทรัพย์ เดิมประกอบอาชีพรับราชการครู และเคยปลูกยางพารามาก่อน เมื่อลาออกจากข้าราชการ ในปี พ.ศ. 2544 ได้เริ่มทดลองปลูกปาล์มน้ำมันตามคำพูดของคุณทองศักดิ์ นทิวัดนา ที่ชอบพูดว่า “ปาล์มเราฝนตกก็ได้แดดออกก็ได้” ประกอบกับตนเองขับรถผ่านโรงงานปาล์มชุมชนพรอุตสาหกรรมนับสิบๆ ปี ราคาปาล์มนั้นขึ้นลงไม่มาก คือ ก่อนราคาต่ำ 0.80 บาท สูงราคา 1.80 บาท หรือกว่านั้น จึงได้คิดอยากทดลองปลูกปาล์มน้ำมันบ้าง

องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ และงานที่ภาคภูมิใจ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีศักยภาพในการผลิตน้ำมันต่อพื้นที่สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่นๆ ปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นที่ทนทานต่อผลกระทบจากภัยธรรมชาติมากกว่าพืชชนิดอื่น ลงทุนเพียงครั้งเดียวสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานถึง 20-25 ปี และที่น่าสนใจ คือ พื้นที่ปลูกเหมาะสมกับพื้นที่ในเขตอำเภอบางสะพานน้อย เนื่องจากพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เช่น พื้นที่นาร้างและพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่อนุรักษ์สภาพแวดล้อม (ECO - Friendly Crop) เมื่อปลูกปาล์มน้ำมันเป็นระยะเวลายาวนาน จะทำให้สภาพนิเวศน์ที่เสียหายกลับไปคืนสู่สภาพธรรมชาติ

งานที่ภาคภูมิใจ คือ มีการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน โดยอาศัยการสังเกต และจดบันทึก จำนวนน้ำหยด ผลผลิต และสามารถให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อปีสูงถึง 6 ตันต่อไร่ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรทั่วไปในอำเภอบางสะพานน้อยที่ได้ผลผลิตเฉลี่ยเพียง 4 ตัน ต่อไร่ต่อปี นายสุวธล ครองทรัพย์ จึงเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่และมีเกษตรกรแวะเวียนมาสอบถามเคล็ดลับอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังเป็นวิทยากรเกษตรกรศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร (ปาล์มน้ำมัน) ที่มีหลักสูตรเรียนรู้ให้เกษตรกรผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น การคัดเลือกสายพันธุ์ การตัดแต่งทางใบ การใส่ปุ๋ย เป็นต้น สำหรับการผลิตปาล์มน้ำมันที่อาศัยปริมาณน้ำฝนจากแหล่งธรรมชาติเพียงอย่างเดียว ในพื้นที่อำเภอบางสะพานน้อยซึ่งมีปริมาณน้ำฝนเพียงพอ นั้น จึงต้องทำความเข้าใจกับธรรมชาติ สิ่งสำคัญที่ต้องรู้ คือ ปุ๋ยเคมี ปริมาณปุ๋ย/ตัน/ปี และช่วงเวลาฝนตก

สรุปองค์ความรู้ที่ใช่

การผลิด

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหลายสัดของปาล์มน้ำมันเป็นการลดต้นทุนการผลิต เกษตรกรจึงจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของปาล์มน้ำมันและปัจจัยภายนอกที่ปาล์มน้ำมันต้องการ เช่น ดินและสภาพภูมิอากาศ พันธุ์ปาล์มเพื่อให้ได้ปริมาณน้ำมันต่อทะลายมากขึ้น การออกช่อดอกของปาล์มน้ำมันทั้งเพศผู้และเพศเมีย ซึ่งแต่ละช่อดอกต้องใช้เวลาในการเจริญเติบโตและพัฒนาเป็นเวลาประมาณ 3 ปี จึงจะไหลลงพื้นทางใบปาล์มออกมาให้สังเกตเห็นได้ และการจัดการสวนปาล์มที่ถูกต้องและเหมาะสม เป็นต้น ซึ่งเรื่องต่างๆ เหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยนักวิชาการที่มีความรู้และเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องให้กับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน

1) การคัดเลือกพันธุ์ (ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอรา)

1. ผลผลิตหลายสัด (ปลูกในพื้นที่เหมาะสม) 150 กก./ต้น/ปี
2. น้ำมันต่อทะลาย (% โดยน้ำหนัก) >22%
3. เปลือกนอกต่อผล (% โดยน้ำหนัก) >80%
4. น้ำมันต่อเปลือกนอกสัด (% โดยน้ำหนัก) >45%
5. น้ำมันต่อเปลือกนอกแห้ง (% โดยน้ำหนัก) >65%
6. กะลา (% โดยน้ำหนัก) >10%
7. ผลต่อทะลาย (การติดผล) (% โดยน้ำหนัก) >70%

2) การเลือกซื้อต้นกล้าปาล์มน้ำมัน

ต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่ปลูกเป็นการค้าให้ผลผลิตสูงผลตอบแทนคุ้มค่า ต้องเป็น

- ✦ ปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอรา รุ่นที่ 1 (DxP=Tenera)
- ✦ ต้นกล้ามีการเจริญเติบโตสมบูรณ์ ทรงต้นแผ่กว้าง ไม่สูงชะลูด
- ✦ ต้นกล้าที่มีอายุ 8-12 เดือนขึ้นไป
- ✦ โคนต้นมีความอวบ สมบูรณ์แข็งแรง

3) การจัดการธาตุอาหารในปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่องและผลผลิตสูงแต่ต้องการธาตุอาหารในปริมาณสูง ดังนั้นในการทำสวนปาล์มน้ำมันจะต้องใส่ปุ๋ยเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องทราบชนิดและอัตราปุ๋ยที่ปาล์มน้ำมันต้องการ รวมทั้งวิธีการและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ย

ไนโตรเจน (N)	>>	แอมโมเนีย (21-0-0), ยูเรีย (46-0-0)
ฟอสฟอรัส (P)	>>	ซูเปอร์ฟอสเฟต (18-46-0)
โพแทสเซียม (K)	>>	หินฟอสเฟต (0-3-0)
แมกนีเซียม (Mg)	>>	ปุ๋ย 0-0-60, ดิเซอไรต์ mg27%, S23%
แคลเซียม (Ca)	>>	โดโลไมท์ 5 กิโลกรัม/ต้น/ปี
แมกนีเซียม (Mg)	>>	ดิเซอไรต์ Mg 27%, S 23%
โบรอน/โบเรต (B)	>>	ปริมาณ 2 กิโลกรัม/ต้น/ปี (ใส่กองทางใบ/โรยเป็นทางยาว)

4) การประเมินความต้องการธาตุอาหารของปาล์มน้ำมัน

นิยมใช้ผลการวิเคราะห์ธาตุอาหารและการบันทึกปริมาณผลผลิตที่ได้ในแต่ละปี เป็นเครื่องมือในการประเมินความต้องการธาตุอาหารและนำผลที่ได้มาพิจารณาการใส่ปุ๋ยให้เหมาะสม (การวิเคราะห์ดิน/การวิเคราะห์ใบ)

5) การใส่ปุ๋ย

วิธีการและเวลาใส่ปุ๋ยมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้พืชดูดธาตุอาหารไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ สำหรับการใส่ปุ๋ย ให้กับปาล์มน้ำมันควรพิจารณา ดังนี้

- ✦ **เวลาที่ใส่** ต้องกำจัดวัชพืชก่อนและใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินความชื้นเพียงพอ หลีกเลี่ยงในช่วงที่แล้งจัดหรือที่ฝนตกหนัก ควรแบ่งใส่ 2 ครั้ง/ต่อปี ในช่วงต้นฤดูฝน 60 เปอร์เซ็นต์ และส่วนที่เหลือ 40 เปอร์เซ็นต์ ใส่ในช่วงปลายฤดูฝน แต่ถ้าเป็นปุ๋ยฟอสเฟตและแมกนีเซียมให้ใส่ครั้งเดียว ในช่วงต้นฤดูฝน
- ✦ **วิธีการใส่** ควรหว่านให้ทั่วและสม่ำเสมอในบริเวณทรงพุ่ม หากใส่ปุ๋ยมากเฉพาะบริเวณใดบริเวณหนึ่งจะทำให้รากไหม้ได้ การใส่ปุ๋ยฟอสเฟตควรใส่แบบหว่านเป็นแถบห่างทางใบซึ่งวางกองไว้เพื่อลดพื้นที่สัมผัสระหว่างปุ๋ยฟอสเฟตที่ละลายน้ำง่ายกับดินให้น้อยที่สุด เพื่อลดการตรึงฟอสเฟต

6) การจัดการน้ำ

การให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันในแต่ละช่วงรอบปีจะผันแปรขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป น้ำมีบทบาทสำคัญเพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและผลผลิต ปาล์มน้ำมันต้องการน้ำฝนเฉลี่ยมากกว่า 2,000 มิลลิเมตร/ปี และมีการกระจายตัวของฝนเฉลี่ย 167 มิลลิเมตร/เดือน

7) การกำจัดวัชพืช

- ✦ ปาล์มน้ำมันอายุ 1-2 ปี ไม่ควรใช้สารเคมีในอัตราที่เข้มข้นสูง เพราะพืชตกค้างอาจจะเป็นอันตรายต่อระบบรากและใบ
- ✦ ควรเตรียมป้องกันกำจัดหญ้า โดยใช้ตาข่ายป้องกันหนูกัดกิน ปาล์มต้นเล็ก

8) การตัดยอดดอกทิ้ง

ควรดำเนินการตัดยอดดอกทิ้งเมื่อปาล์มน้ำมันอายุ 16-24 เดือนหลังปลูก เพราะจะทำให้ปาล์มน้ำมันมีการเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรง และมีขนาดใหญ่ เพราะอาหารที่ได้รับจะเสริมสร้างส่วนของลำต้นแทนการเลี้ยงยอดดอกและผลผลิต

9) การตัดแต่งทางใบ

ไม่ควรตัดแต่งทางใบจนกว่าถึงช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรตัดทางใบให้เหลือรองรับทะลายปาล์มน้ำมันเพียง 2 ทาง (ชั้นล่างจากทะลาย) และควรเรียงทางใบที่ตัดแล้วรอบโคนต้นหรือเรียงกระจายแถวเว้นแถว เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินและช่วยคลุมดินรักษาความชุ่มชื้น

10) การเก็บเกี่ยวและมาตรฐาน

- ✦ ควรเก็บเกี่ยวผลผลิต เมื่อปาล์มอายุ 3 ปีครึ่ง
- ✦ ควรเก็บเกี่ยวผลผลิตทุกๆ 10 วัน แต่ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตสูง ควรเพิ่มความถี่ของรอบเป็น 7 วันต่อรอบ แต่ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตต่ำอาจลดความถี่ของรอบเป็น 14 หรือ 21 วันต่อรอบ
- ✦ ในการเก็บเกี่ยว ใช้มาตรฐานการสุกโดยดูจากผลผลิตปาล์มน้ำมันร่วงลงสู่พื้นดินผลแรกเป็นเกณฑ์
- ✦ ภายหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทะเลลายปาล์มสดควรรีบส่งโรงงาน เพื่อให้ได้ปริมาณน้ำมันสูงสุด และได้น้ำมันที่มีคุณภาพ

การตลาด

อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทยในระบบมีผู้เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยง 3 ฝ่าย 3 ระดับ คือ

1. เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน (การผลิตต้นน้ำ)
2. โรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบ (อุตสาหกรรมกลางน้ำ) ซึ่งเป็นแหล่งรองรับผลผลิตปาล์มน้ำมันที่ผลิตได้ทั้งหมด
3. โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ (อุตสาหกรรมปลายน้ำ) ซึ่งเป็นแหล่งใหญ่ที่รองรับน้ำมันปาล์มดิบที่ผลิตได้ทั้งหมด เพื่อมาทำกลั่นให้บริสุทธิ์และจำหน่ายให้ผู้บริโภคและอุตสาหกรรมต่อเรื่องต่างๆ

ราคาในประเทศ

- ✦ ผู้กำหนดราคา ตลาดเป็นผู้กำหนดราคา โดยราคาผลปาล์มเคลื่อนไหวสอดคล้องกับราคาน้ำมันดิบ
- ✦ ปัจจัยกำหนดราคา ปัจจัยหลัก คือ ปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่ออกสู่ตลาดในขณะนั้นๆ เป็นสำคัญ เช่น ราคาตลาดต่างประเทศและการคาดการณ์ตลาดในอนาคตของผู้ประกอบการ ฯลฯ
- ✦ ความเคลื่อนไหวของราคา ราคาผลปาล์มในแหล่งผลิตจะเคลื่อนไหวขึ้นลงตามราคาน้ำมันปาล์มดิบที่ซื้อขาย ณ กรุงเทพมหานคร ในขณะที่เดียวกันราคาน้ำมันปาล์มดิบไทยก็จะเคลื่อนไหว โดยอิงราคาน้ำมันปาล์มตลาดมาเลเซีย ซึ่งเป็นการปรับตัวตามกลไกตลาด

สภาพปัญหาของตลาด

1. ผลปาล์มมีคุณภาพต่ำ (% น้ำมันต่ำ) เนื่องจาก
 - ✦ เกษตรกรเร่งตัดปาล์มดิบออกจำหน่าย เนื่องจากเกรงว่าราคาจะตกลงไปอีก
 - ✦ ทีมรับจ้างตัดปาล์ม ตัดปาล์มโดยไม่คำนึงคุณภาพ ต้องการแต่ให้ได้ปริมาณ
 - ✦ ผู้รวบรวมปาล์ม(ลานเท) ฉีดน้ำรดปาล์ม/บ่มปาล์ม/หมักปาล์ม จนผลหลุดร่วงจากทะเลลาย เพื่อแยกกลู่วางขาย ทำให้ปาล์มทะเลลายมีคุณภาพต่ำ คุณภาพน้ำมันปาล์มดิบที่ผลิตได้ไม่ได้มาตรฐาน
2. ผลปาล์มมีราคาผันผวน เนื่องจากการกระจายของผลผลิตไม่แน่นอน ประกอบกับเกษตรกรเร่งตัดปาล์มทำให้ปริมาณล้นตลาด (เกินกำลังผลิต) ของโรงงานสกัด จึงทำให้ถูกกดราคารับซื้อ

3. เกษตรกรรายย่อยขาดอำนาจต่อรอง เนื่องจากผลผลิตของเกษตรกรแต่ละรายมีปริมาณหนึ่ง จึงต้องขายผ่านให้ลานเท
4. โรงงานสกัดฯ แข่งขันการรับซื้อโดยไม่คำนึงคุณภาพและผลเสียต่ออุตสาหกรรม เช่น รับซื้อปาล์มร่วงที่หมัก/บ่มจากลานเท ทำให้ปาล์มมีคุณภาพต่ำ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ใช้หลักกรรม 4 ประการ

- 1) ฉันทะ รักใคร่ในงานที่ทำ
- 2) วิริยะ คือพยายามให้เต็มที่
- 3) จิตตะ มีใจจดจ่อต่อการทำงานที่ทำ
- 4) วิมังสา คือ นำเรื่องที่ทำอยู่มาไตร่ตรองในเหตุ-ผล และมีวินัยในการดูแลใส่ปุ๋ยตรงเวลาการสร้างเหตุที่ดี ใส่ปุ๋ยตรงเวลาและพอกับความต้องการในขณะนั้นของพืชผลผลิตจะเกิดแน่นอน

แนวคิดในการทำงาน

ทำงานให้มีความสุขด้วยความอดทน มีระเบียบวินัย

หลักคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร

“การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” และเข้าใจคำว่า พอเพียง ให้ถูกต้อง เช่นว่า พอเพียง ตันมากหรือตันน้อย คิดถึงประโยชน์และโทษ คิดถึงอดีต คิดถึงปัจจุบัน คิดถึงอนาคต

ที่มาของข้อมูล (ผู้ถอดองค์ความรู้)

ชื่อ-นามสกุล **นายวิจิตร คงสงฆ์**

ตำแหน่ง **เกษตรกรอำเภอบางสะพานน้อย**

หน่วยงาน **สำนักงานเกษตรอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์